

Program de consolidare a capacităților în baza Analizei UNECE privind inovațiile pentru dezvoltare durabilă în Moldova (2022)

Instruiri pentru factorii de decizie pentru a sprijini implementarea foii de parcurs privind inovarea și transferul tehnologic

Notele participanților și activități de grup

Context

După publicarea [Analizei privind inovațiile pentru dezvoltare durabilă în Moldova](#), Ministerul Educației și Cercetării (MEC) al Republicii Moldova a solicitat asistența UNECE pentru a elabora o foaie de parcurs privind inovarea și transferul tehnologic în baza recomandărilor formulate în analiză. Această foaie de parcurs a fost finalizată în octombrie 2022, după consultarea mai multor părți interesate și actori locali relevanți.

O serie de cursuri vor fi organizate de UNECE și MEC pentru a sprijini implementarea măsurilor specificate din Foaia de parcurs. Beneficiarii sunt personalul MEC și al altor ministere de resort, al Agenției Naționale pentru Cercetare și Dezvoltare a Republicii Moldova (ANCD) și al Agenției de Stat pentru Proprietatea Intelectuală (AGEPI), printre altele.

Atelierul 1: 13 decembrie 2022

Instruire **online** de jumătate de zi.

Instruirea va avea loc în limba engleză, cu traducere simultană în limba română.

Atelierul 2: (TBC) 2 zile de instruire cu prezență fizică în Chișinău în săptămâna 23-27 ianuarie 2023

Agenda

Atelierul 1: Susținerea inovațiilor prin politici, legi și regulamente naționale

Pentru a sprijini obiectivele strategice 1 și 5 din Foia de parcurs.

OS1: Transferul tehnologic reprezentat în mandatul Consiliul Național al Inovării (NCI)

OS5: Organizațiile publice de cercetare au adoptat reglementări clare în domeniul proprietății intelectuale.

Participanții vizați: MEC, Ministerul Economiei, Consiliul Economic pe lângă Prim-ministrul Moldovei, ANCD, AGEPI, reprezentanți ai Universităților (9) și ai institutelor de cercetare subordonate Ministerului Agriculturii și Ministerului Sănătății

10 minute	Cuvânt de bun venit și prezentarea sesiunii de formare și a participanților
60 de minute	Sesiunea 1: Modelarea cadrului de inovare prin introducerea unei legislații și guvernante clare și potrivite <ul style="list-style-type: none"> • Rolul legislației naționale • Legislația de referință (exemple) • Activități de grup: <ul style="list-style-type: none"> ○ statut național ○ Avantajele și dezavantajele deținerii proprietății asupra invențiilor de către angajator/angajați • Alte aspecte • Reacții și discuții
10 minute	Pauza scurta
60 de minute	Sesiunea 2: Importanța reglementării dreptului de proprietate asupra PI și a planificării transferului tehnologic în organizațiile publice de cercetare <ul style="list-style-type: none"> • Transpunerea legislației naționale în politica instituțională • Principalele aspecte ale politicii privind PI • Activitate de grup: Rolurile și responsabilitățile cercetătorilor și organizațiilor publice de cercetare • Inițiativa OMPI pentru universități • Principiile UE de valorificare a cunoștințelor • Reacții și discuții
10 minute	Pauza scurta
60 de minute	Sesiunea 3: Rolul unui Consiliu Național al Inovării <ul style="list-style-type: none"> • Consiliile Naționale ale Inovării – istorie și elemente structurale principale • Activitate de grup – structura CNI din Moldova • Reacții și discuții • Influență, impact și tendințe recente

	<ul style="list-style-type: none"> • Exemple și studii de caz • Reacții și discuții
10 minute	Rezumat și planuri pentru instruirile din ianuarie

Sesiunea 1: Modelarea cadrului de inovare prin introducerea unei legislații și guvernante clare și potrivite

Note

Exercițiul de grup 1

În grupul dvs., discutați ce situație juridică există acum în Republica Moldova cu privire la:

A: Proprietatea „invențiilor angajaților”

B: „Remunerarea” invențiilor angajaților

Întrebare de luat în considerare:

- Este oricare dintre aspectele menționate mai sus reglementat de legislația națională?
- Este oricare dintre aspectele menționate mai sus reglementat de legislația secundară/ regulamentele instituției?

Poate grupul dvs. „numi” vreun document care să argumenteze răspunsul dvs.?

Discutați 5-10 minute în grup și apoi vă rugăm să desemnați un membru care să prezinte celorlalți participanți răspunsul grupului dvs.

Note

Reacții

Exercițiul de grup 2

În grupul dvs., discutați dacă drepturile de proprietate intelectuală legate de „invențiile angajaților” (inclusiv cercetările efectuate în universități și instituții de cercetare) ar trebui să fie deținute de persoane fizice sau de organizațiile acestora.

Enumerați avantajele și dezavantajele fiecărei situații

În proprietatea angajatorului	
Avantaje	Dezavantaje
În proprietatea angajaților	
Avantaje	Dezavantaje

Credeți că situația ar trebui să fie diferită pentru drepturile artistice (drept de autor) comparativ cu drepturile industriale (brevete, mărci etc.)? De ce?

Discutați 5-10 minute în grup și apoi vă rugăm să desemnați un membru care să prezinte celorlalți participanți răspunsul grupului dvs.

Note

Reacții

Sesiunea 3: Rolul unui Consiliu Național al Inovării (CNI)

Exercițiu în grup: Structura unui CNI pentru Moldova

Folosind tabelul de mai jos, faceți câteva sugestii pentru caracteristicile structurale ale unui CNI pentru Moldova.

În răspunsul dvs., oferiți o explicație pentru a vă susține deciziile.

Caracteristici structurale	Explicație	Domeniul de aplicare sugerat pentru Moldova
<i>Mandat/atribuțiile –</i>	În timp ce majoritatea consiliilor au atribuția principală de a oferi consultanță (care, pentru unele, include elaborarea de rapoarte și supravegherea evaluării politicilor), altele au mandatul de a coordona domeniile de politici, de a conduce schimbări și de a lua decizii de politică, uneori inclusiv decizii privind alocarea bugetului. În acest sens, ar putea avea un rol slab, sau unul puternic.	
• <i>Aria de aplicabilitate</i>	Aria de aplicabilitate poate fi restrânsă și să includă doar programele de cercetare și inovare (sau programele de știință și tehnologii) și bugetele aferente, sau mai largă și să includă reglementări, stimulente, educație, antreprenariat, finanțare (într-un sens mai larg decât concentrarea doar pe alocarea fondurilor guvernamentale) și condițiile-cadru	
• <i>„Ancorarea”</i>	Unele consilii sunt conduse de șeful guvernului (prim-ministru), în timp ce altele sunt conduse de un ministru (de obicei al economiei, științei și tehnologiei, cercetării sau întreprinderilor); totuși, alții constau numai din experți independenți care raportează guvernului (prim-ministrul sau un ministru din cadrul guvernului)	
• <i>Structura –</i>	Unele consilii sunt formate din experți numiți cu titlu personal („consilii de experți”), în timp ce altele sunt formate din factori de decizie și reprezentanți de nivel înalt ai ministerelor, inclusiv reprezentanți ai mediului academic și sectorului privat („consilii de actori”)	
• <i>Resurse –</i>	Consiliile pot avea un buget, personal și o organizație care să le permită să efectueze sau să comandă analize, sau poate avea doar un secretariat minim responsabil de organizarea ședințelor.	
• <i>„Produse” –</i>	Produsele principale ale consiliilor pot fi analize (de exemplu, analize anuale de evaluare comparativă, cum ar fi „Raportul privind capacitatea științifică și tehnologică a Austriei” sau „Raportul privind starea națiunii”, care evaluează performanța Canadei în	

știință, tehnologie și inovare), evaluări și recomandări, spre deosebire de hotărâri, planuri și orientări pentru politicile viitoare

Descrierea generală a Consiliilor Naționale ale Inovării

Țara	AUSTRIA	DANEMARCA	FINLANDA	GERMANIA			OLANDA
Denumirea	Dezvoltarea tehnologiilor	Consiliul pentru Politică de Cercetare și Inovare	Consiliul de Cercetare și Inovare	Dialogul inovației	Comisia de experți pentru cercetare și inovare	Consiliul de Științe Reale și Umaniste (Wissenschaftsrat)	Consiliul Consultativ pentru Știință, Tehnologie și Inovare
MANDAT/ATRIBUȚII	Monitorizarea performanței, programelor de ȘTI; Oferirea de consiliere strategică	Oferirea de consiliere strategică și perspectivă holistică	Monitorizarea performanței ȘTI și a contextului internațional; Oferirea de orientări strategice de politică	Oferirea de consiliere cu privire la politica de inovare	Monitorizarea performanței ȘTI și evaluarea sistemului de inovare; Oferirea de consiliere	Oferirea de consiliere (cu accent pe instituții de învățământ superior și instituții științifice)	Oferirea de consiliere, în baza unei metode de lucru structurate
MEMBRII							
PRESEDINTE/PM	Nu	Nu	Da	Da	Nu	Nu	Nu
ALTI MINISTRI	4 (Inovație și tehnologii, Știință și cercetare, Finanțe, Educație) în funcție de consiliere	Nu	6 (Educație, Economie, Finanțe + Sănătate, Apărare, Interne)	3 (Economie și energie, Educație și cercetare, Afaceri speciale)	Nu	Nu (dar secretari de stat din 5 ministere)	Nu
SECTORUL PRIVAT	Da	Da	Da	Da	Nu	Da	Da
MEDIUL ACADEMIC	Da	Da	Da	Da	Da	Da	Da
STRĂINI	Da	Nu	Nu	Nu	Da	Nu	Nu
NUMĂR	12 (dintre care 8 au drept de vot)	9	17	20	6	32 (Com. științifică) + 22 (Com. admin.)	10
NUMIT DE	câte 4 de la Ministerul	Ministrul Învățământului	Guvern	Prim-ministru	Ministerul Federal pentru	Președintele Republicii	Coroana (la propunerea

	Inovației și Tehnologiei și Ministerul pentru Științei și Cercetării	Superior și Științei			Educație și Cercetare, după aprobarea de către Guvernul Federal	Federale Germania	Ministerului Educației, Culturii și Științei și Ministerului Afacerilor Economice)
RESURSE							
BUGET PENTRU ANALIZĂ	Da	Limitat	Nu	Da	Da	Nu	Da
SECRETARIAT	Da (8)	Da (3)	Da (3-4)	Da (4)	Da	Da	Da (11)
ACTIVITĂȚI/ PRODUSE							
PREVIZIUNE	Da	Nu	Nu	Nu	Da	Da	Nu
EVALUARE	Da	Nu	Da	Nu	Da	Da	Nu
COMANDĂ STUDII	Da	Da	Nu	Nu	Da	?	Nu
RAPOARTE PROPRII	Da	Da	Da	Da	Da	Da	Da
STRATEGII/PLANURI	Da	Nu	Da	Nu	Da	Da	Nu

Țara	ELVEȚIA	REGATUL UNIT	CANADA	SUA	CHINA	JAPONIA	COREEA
Denumirea	Consiliul de Știință și Inovare	Consiliul pentru Politici în Știință și Tehnologie	Consiliul pentru Știință, Tehnologie și Inovare	Consiliul Președintelui de Consilieri pentru Știință și Tehnologie	Grupul lider pentru știință, tehnologie și educație	Consiliul pentru Politică în Știință și Tehnologie	Consiliul Național de Știință și Tehnologie
MANDAT/ATRIBUȚII	Oferirea de consiliere (concentrată pe învățământul superior, cercetare și inovare)	Oferirea de consiliere cu privire la aspecte strategice, interdepartamentale, ȘTI	Consiliere integrată și independentă pentru guvern cu privire la ȘTI	Consilierea Președintelui; Oferirea de recomandări de politici în domeniul ȘTI	Analiza politicilor și coordonarea activităților interguvernamentale	Evaluarea cercetării și dezvoltării naționale; investigarea, formularea și coordonarea politicilor de ȘT	Deliberarea, consilierea și coordonarea politicilor ȘTI
MEMBRII							

PRESEDINTE/PM	Nu	Nu	Nu	Nu	Da	Da	Da
ALTI MINISTRI	Nu	Nu	Nu (dar miniștri adjuncți)	Da	Cel puțin 7 (inclusiv educație, știință, finanțe)	Cel puțin 5 (inclusiv ȘT, Economie, Finanțe, Educație)	13 delegați guvernamentali
SECTORUL PRIVAT	Da	Da	Da	Da	Nu	Da	Da
MEDIUL ACADEMIC	Da	Da	Da	Da	Da	Da	Da
STRĂINI	Da	Da	Nu	Nu	Nu	Nu	Nu
NUMĂR	15	19	Până la 14	18	?	14	25
NUMIT DE	Guvern	Prim-ministru	Ministrul Industriei și Ministrul de Stat (ȘT)	Președinte	Guvern	Guvern	Guvern
RESURSE							
BUGET PENTRU ANALIZĂ	Da	Limitat	Da?	Da	Nu?	Da	Da
SECRETARIAT	Da (11)	Da	Da	Da (3)	Nu	Da (aproximativ 100)	Da (comitetul director)
ACTIVITĂȚI/ PRODUSE							
PREVIZIUNE	Nu	Nu	Da/Limitat?	Da	Nu	Da?	Da/Limitat?
EVALUARE	Da	Da	Nu	Da	Nu	Da	Limitat (analiza evaluărilor MSIP)
COMANDĂ STUDII	Nu	Da	Nu?	Nu	Nu	Da	Da (prin comisii speciale)
RAPOARTE PROPRII	Da	Da	Da	Da	Nu?	Da	Da
STRATEGII/PLANURI	Nu	Nu	Nu	Da	?	Da	Da

Profilul formatorului dvs.

Lisa Cowey PhD MBA

Lisa Cowey activează în domeniul inovațiilor peste 30 de ani.

După obținerea titlului de Doctor în Fizică, a activat timp de un deceniu în sectorul comercial, în cadrul unor companii de înaltă tehnologie din Marea Britanie, SUA și Germania, acumulând experiență de lucru cu întreprinderile nou-înființate, atragerea fondurilor de capital și strategii de ieșire din comerț-vânzare.

Din 2006, a lucrat în regiunea Balcanilor de Vest și în noile state membre ale UE și a ajutat la proiectarea, implementarea și evaluarea acțiunilor de politici pentru sporirea competitivității și inovării prin știință, tehnologie și inovare, cu accent pe aducerea pe piață a mai multor produse de cercetare și dezvoltare ale organizațiilor publice de cercetare și IMM-urilor. Mai recent, a lucrat pentru Centrul Comun de Cercetare al Comisiei Europene, unde a analizat cadrul de transfer tehnologic în țările parteneriatelor estice, inclusiv Moldova și Ucraina, și pentru Ministerul Educației și Științei din Republica Georgia, unde a ajutat la conceperea și aplicarea unui program de granturi pentru inovare pentru universitățile lor.

Lisa proiectează și oferă în mod regulat cursuri de formare pentru ministere, agenții, universități și IMM-urilor în domeniul inovării și transferului tehnologic. A desfășurat recent un curs de formare online de 3 zile pentru Institutul de Educație al Republicii Azerbaidjan, precum și ateliere interactive online pentru a sprijini acțiunile de țin de „Dovada conceptului” în Balcanii de Vest.

Lisa a obținut titlul de Doctor în Fizică la Universitatea din Oxford, titlul de MBA la Oxford Brookes University Business School, unde s-a specializat în transferul tehnologic între universități și industrie. De asemenea, deține o diplomă în PI (legislație și practică) de la Bournemouth University Business School IP Unit. Locuiește în Oxford, Regatul Unit.